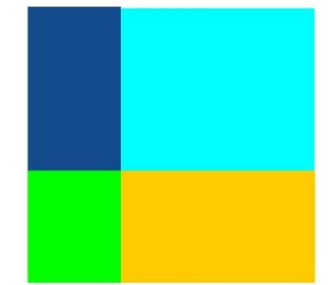

Politechnika
Śląska

UCZELNIA
BADAWCZA
INICJATYWA DOSKONAŁOŚCI

CENTRUM OCHRONY
KLIMATU I ŚRODOWISKA

Zła jakość powietrza w szkołach – skala problemu, przyczyny, konsekwencje

dr hab. inż. Anna Mainka, prof. PŚ
dr hab. inż. Joanna Ferdyn-Grygierek, prof. PŚ

Czynniki
Techniczne

Czynniki
Organizacyjne

Czynniki
Urbanistyczne

- ponad 90% polskich szkół posiada wyłącznie wentylację grawitacyjną
- klasy szkolne w Polsce są często silnie obciążone liczebnie
- wpływ zanieczyszczeń zewnętrznych
- stan techniczny budynków szkolnych

Czynniki
Techniczne

WENTYLACJA

- naturalna – wymiana powietrza spowodowana czynnikami naturalnymi
- mechaniczna – wymiana powietrza jest wymuszona przez działanie wentylatora
- hybrydowa – naprzemienne działanie wentylacji mechanicznej i naturalnej

Czynniki
Organizacyjne

SILNE OBCIĄŻENIE LICZEBNE

- duża liczba osób w jednym pomieszczeniu, każda osoba w pomieszczeniu emituje:
 - ✓ CO_2
 - ✓ bioaerozole (bakterie, wirusy, grzyby)
 - ✓ cząstki pyłu powstające przy ruchu w pomieszczeniu
- w okresie zimowym okna są rzadko otwierane z powodu strat ciepła

Czynniki
Urbanistyczne

JAKOŚĆ POWIETRZA ZEWNĘTRZNEGO

- spalanie paliw stałych w gospodarstwach domowych (tzw. niska emisja) ✓ $\text{PM}_{2.5}$
- transport drogowy ✓ NO_2
- lokalne źródła przemysłowe

STAN TECHNICZNY BUDYNKÓW

- zawilgocenia przegród
- rozwój pleśni i grzybów
- materiały wykończeniowe emitujące lotne związki organiczne (VOC)

*Raport stanowiący przegląd literatury
w zakresie dotychczas przeprowadzonych
badań w szkołach na terenie Polski pod
kątem stężenia dwutlenku węgla,*

Dumała 2023

7 grzechów głównych

złej jakości powietrza w polskich szkołach

1. niewystarczająca wentylacja
2. duże zagęszczenie uczniów
3. przenikanie zanieczyszczeń zewnętrznych
4. emisja VOC z materiałów, wyposażenia i środków czystości
5. starzenie się infrastruktury budowlanej
6. brak systematycznego monitoringu
7. niepełna modernizacja energetyczna

Politechnika
Śląska

UCZELNIA
BADAWCZA
INICJATYWA DOSKONAŁOŚCI

CENTRUM OCHRONY
KLIMATU I ŚRODOWISKA

Wentylacja naturalna

Stare nieszczelne okna

Wentylacja naturalna

Nowe szczelne okna

Wentylacja naturalna

Otwieranie okien na przerwach
Nawietrzaki okienne

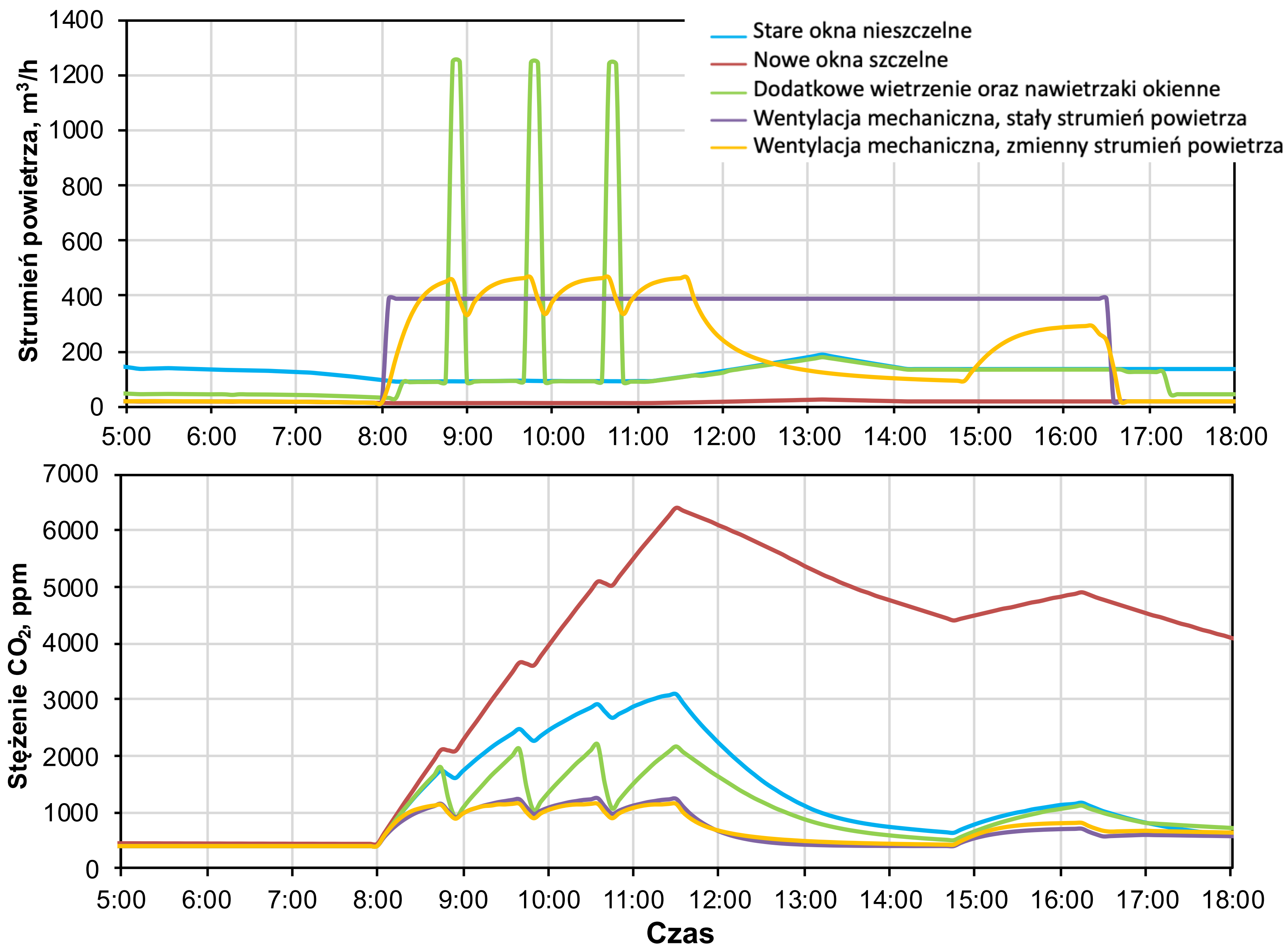
Wentylacja mechaniczna

Stały strumień powietrza

Wentylacja mechaniczna

Zmienny strumień powietrza,
dostosowany do bieżących potrzeb
indywidualne w salach lekcyjnych

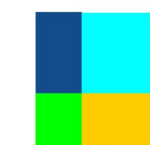
Jakie rozwiązanie jest w Państwa szkole?

Politechnika
Śląska

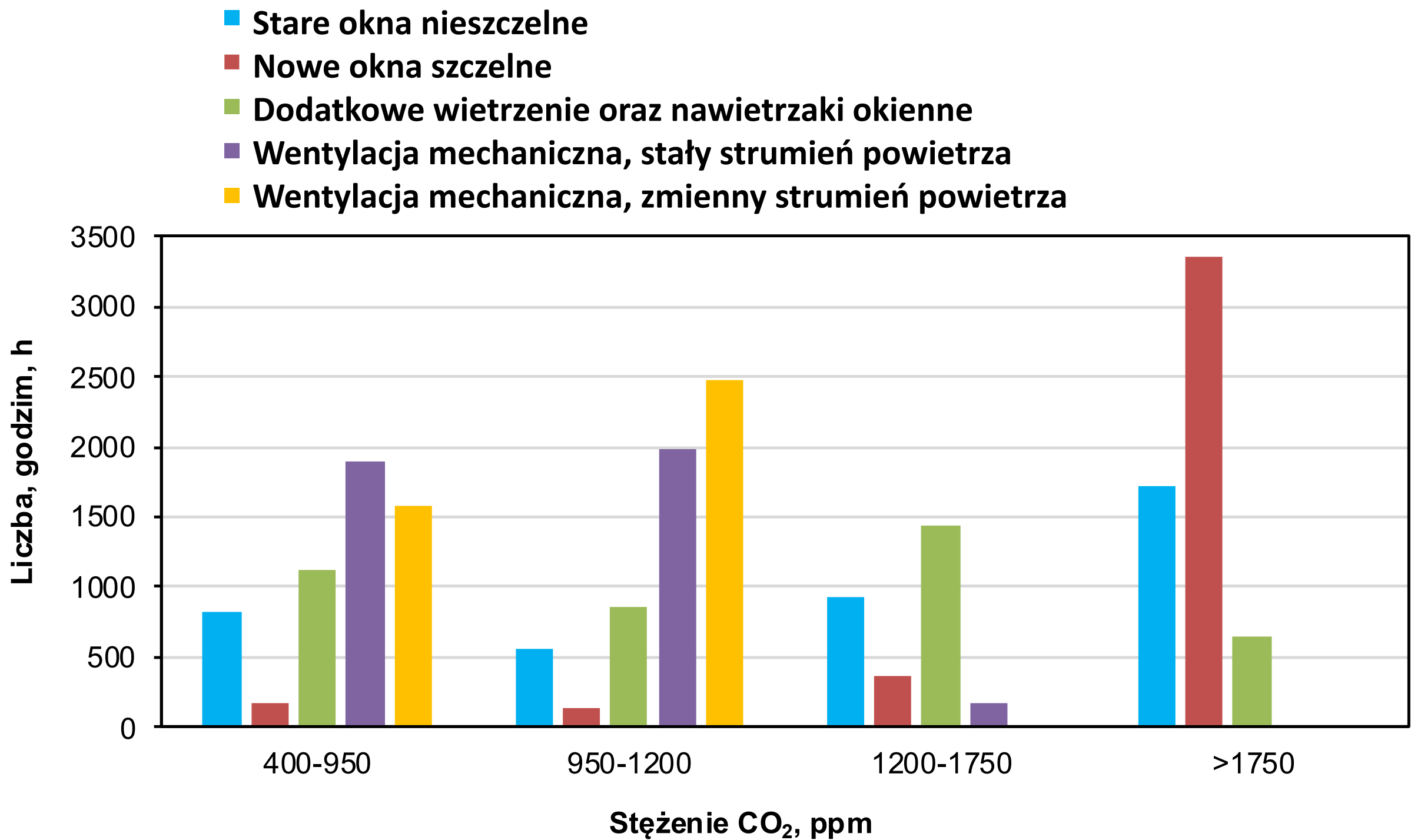
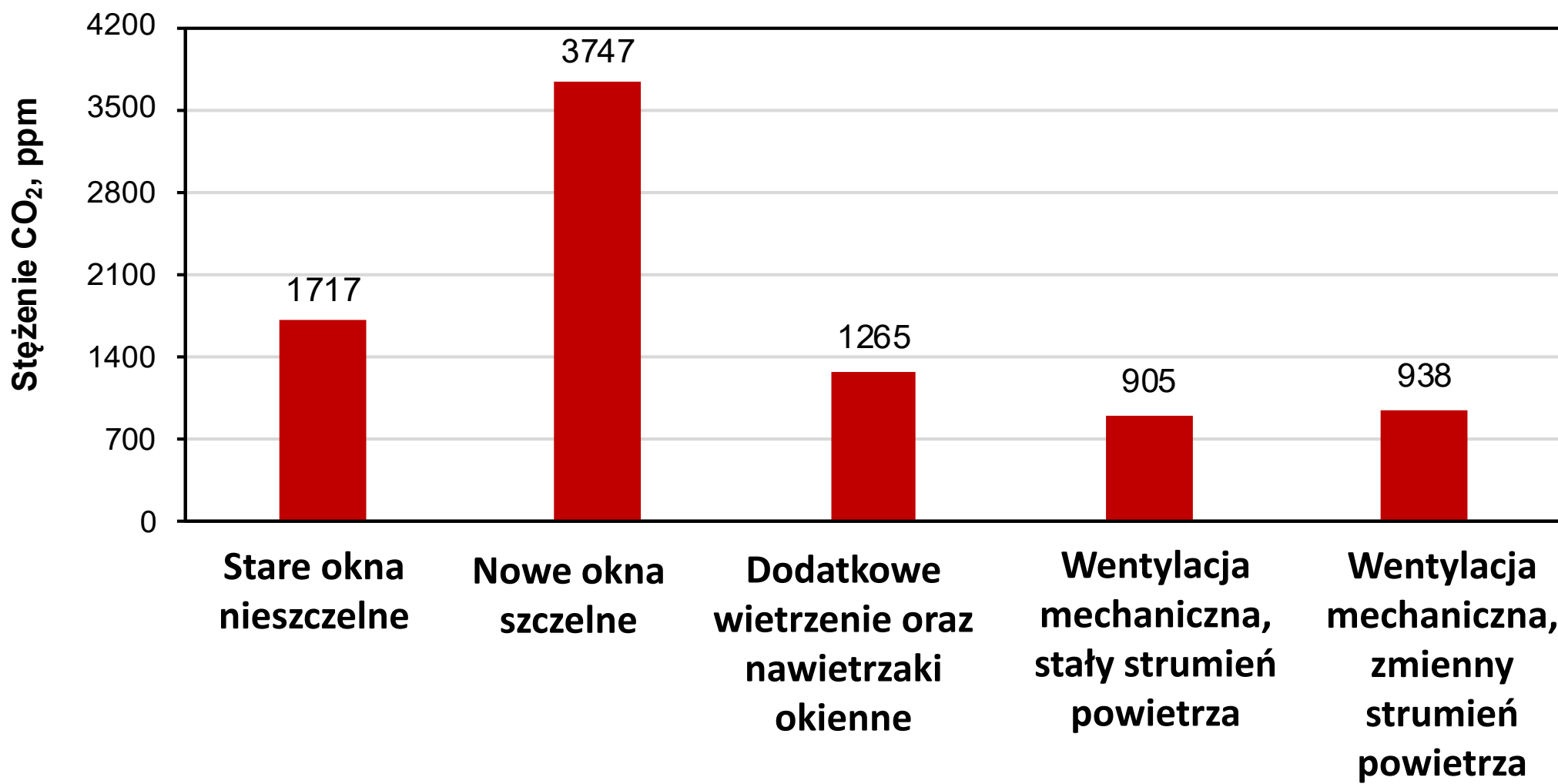
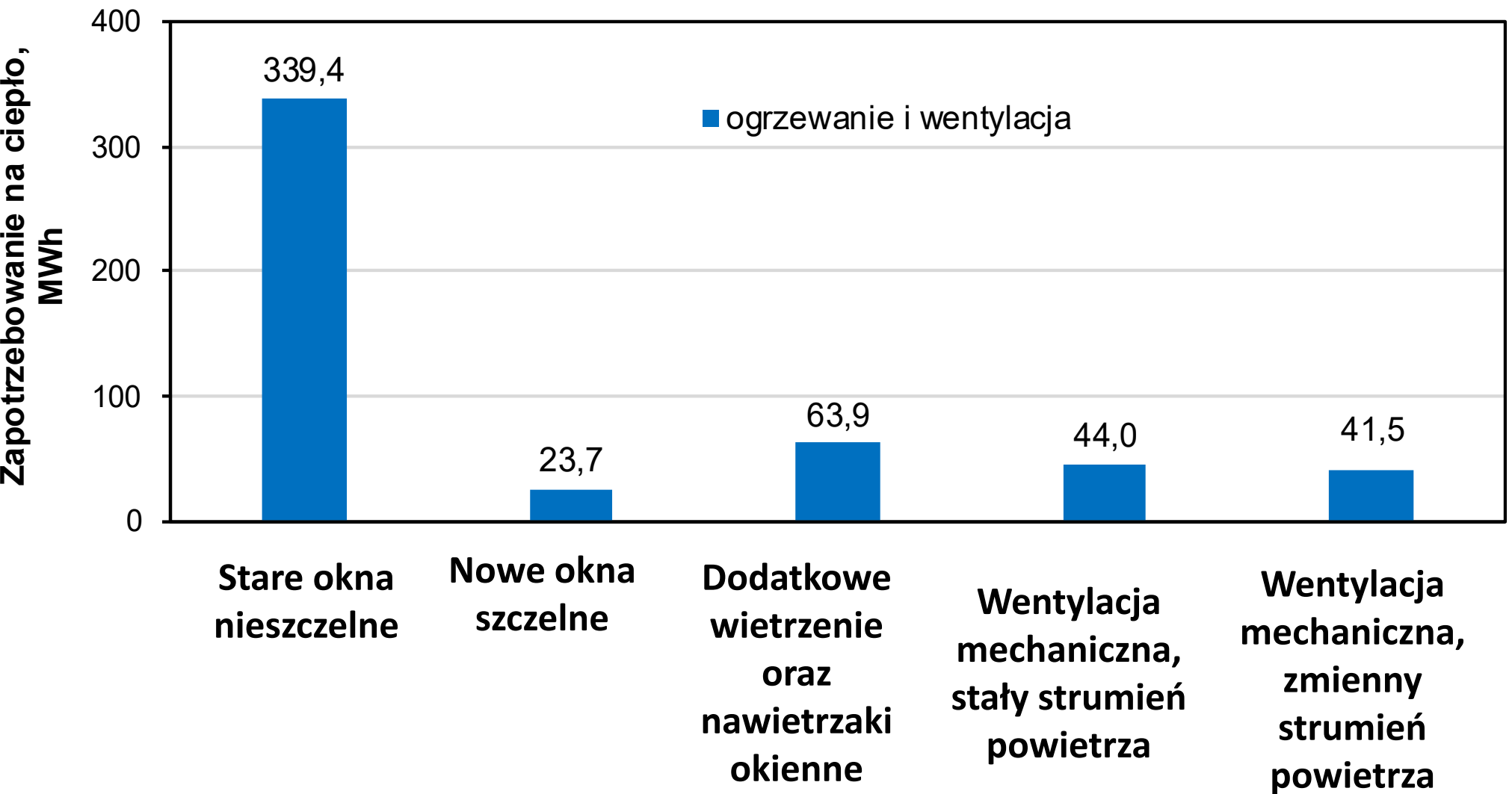

UCZELNIA
BADAWCZA
INICJATYWA DOSKONAŁOŚCI

CENTRUM OCHRONY
KLIMATU I ŚRODOWISKA

Wybór rozwiązania podyktowany jest przede wszystkim zmniejszeniem zapotrzebowania na ciepło

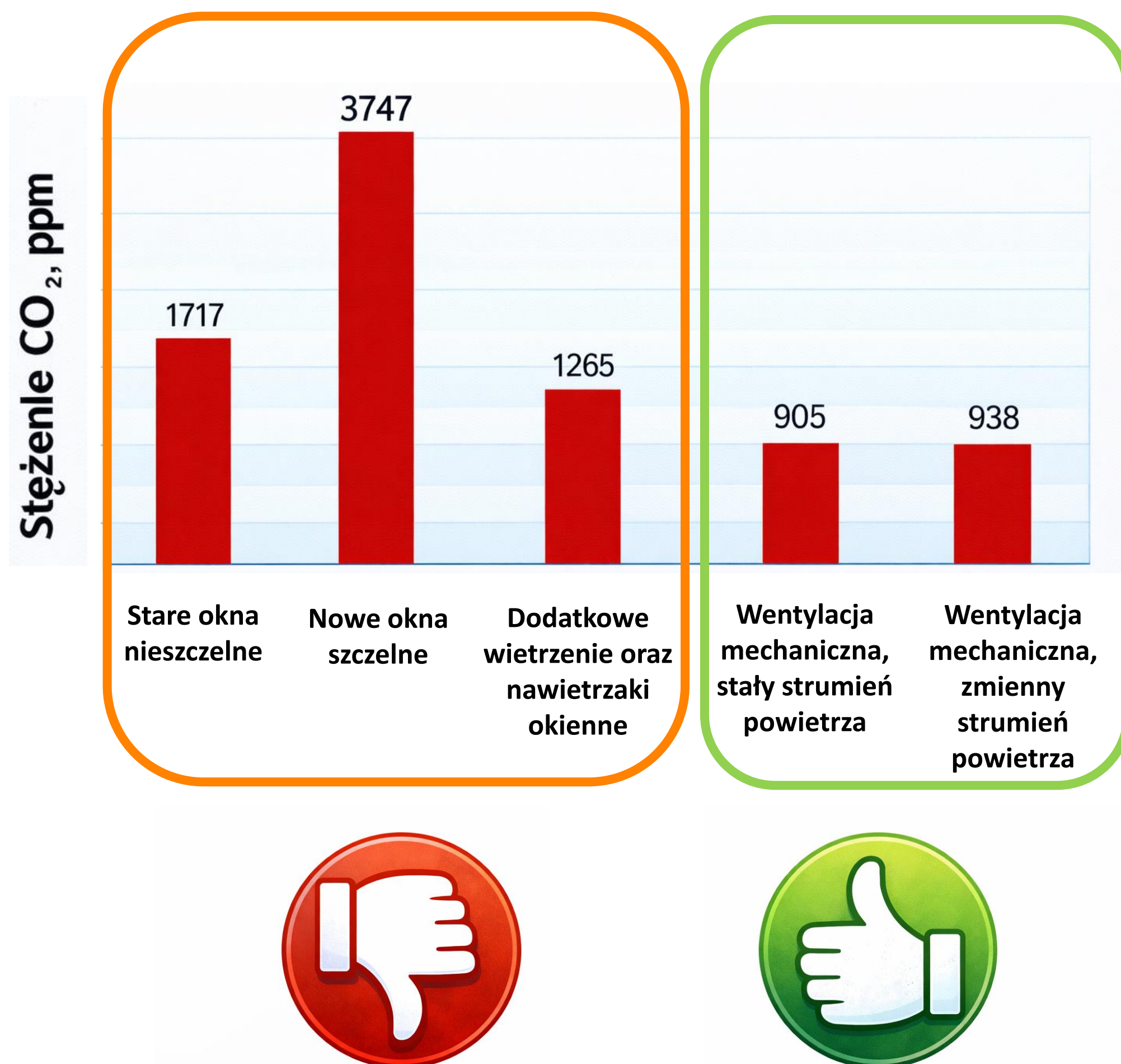
CELEM POWINNO BYĆ

Stężenie CO₂ poniżej 1000 ppm

→

Dobra jakość powietrza

Jakie rozwiązanie jest w Państwa szkole?

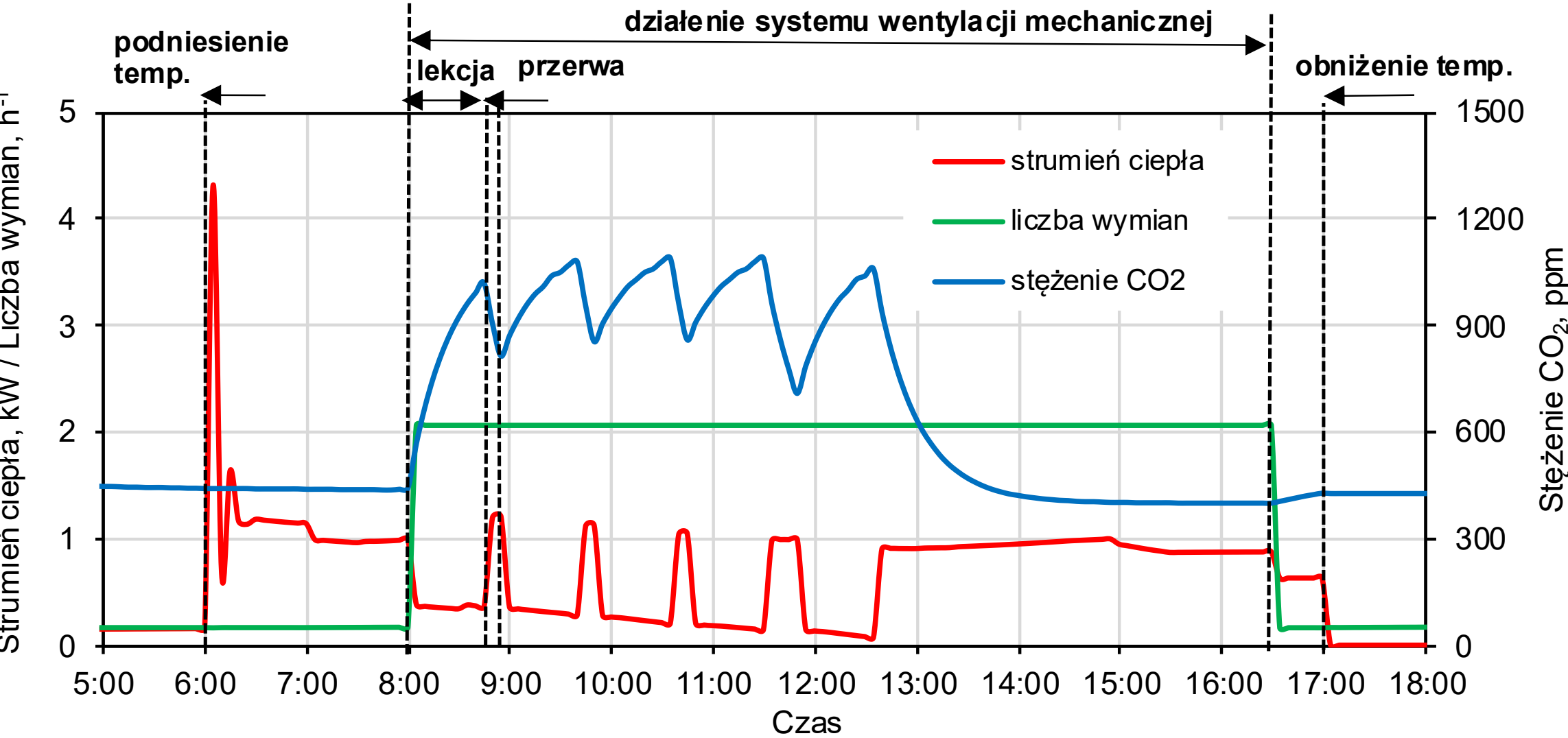

Zgodne z normą PN-EN 16798-1:2019:

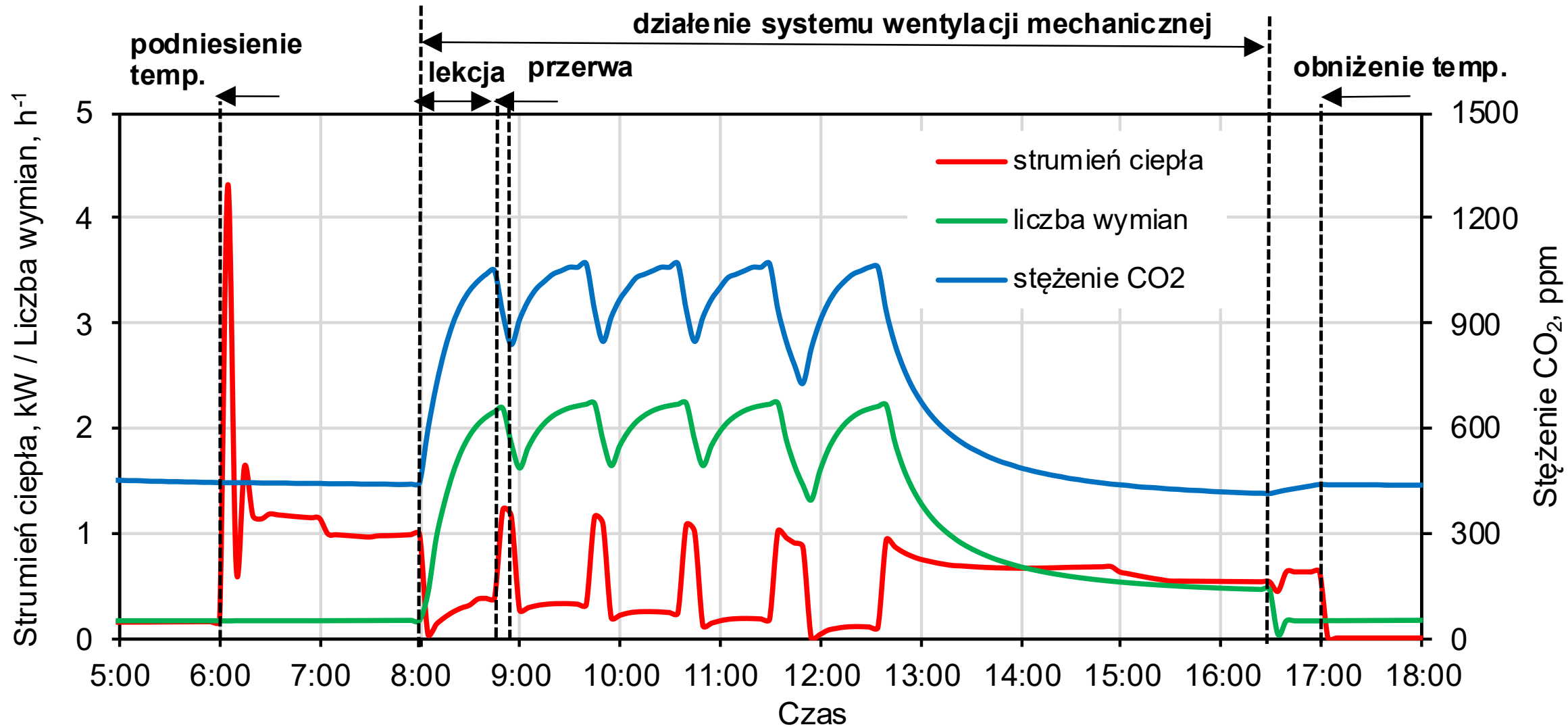
- I kategoria wysoka:
stężenie CO₂ < 550 ppm ponad tło
1000 ppm
- II kategoria średnia:
stężenie CO₂ 550 – 800 ppm ponad tło
1000 – 1250 ppm
- III kategoria umiarkowana:
stężenie CO₂ 800 – 1350 ppm ponad tło
1250 – 1800 ppm
- IV kategoria niska:
stężenie CO₂ 800 – 1350 ppm ponad tło
> 1800 ppm

TŁO MIEJSKIE – parking CNT Politechnika Śląska 450 ppm

Wentylacja mechaniczna o stałym strumieniu powietrza

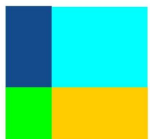
Wentylacja mechaniczna o zmiennym strumieniu powietrza

Politechnika
Śląska

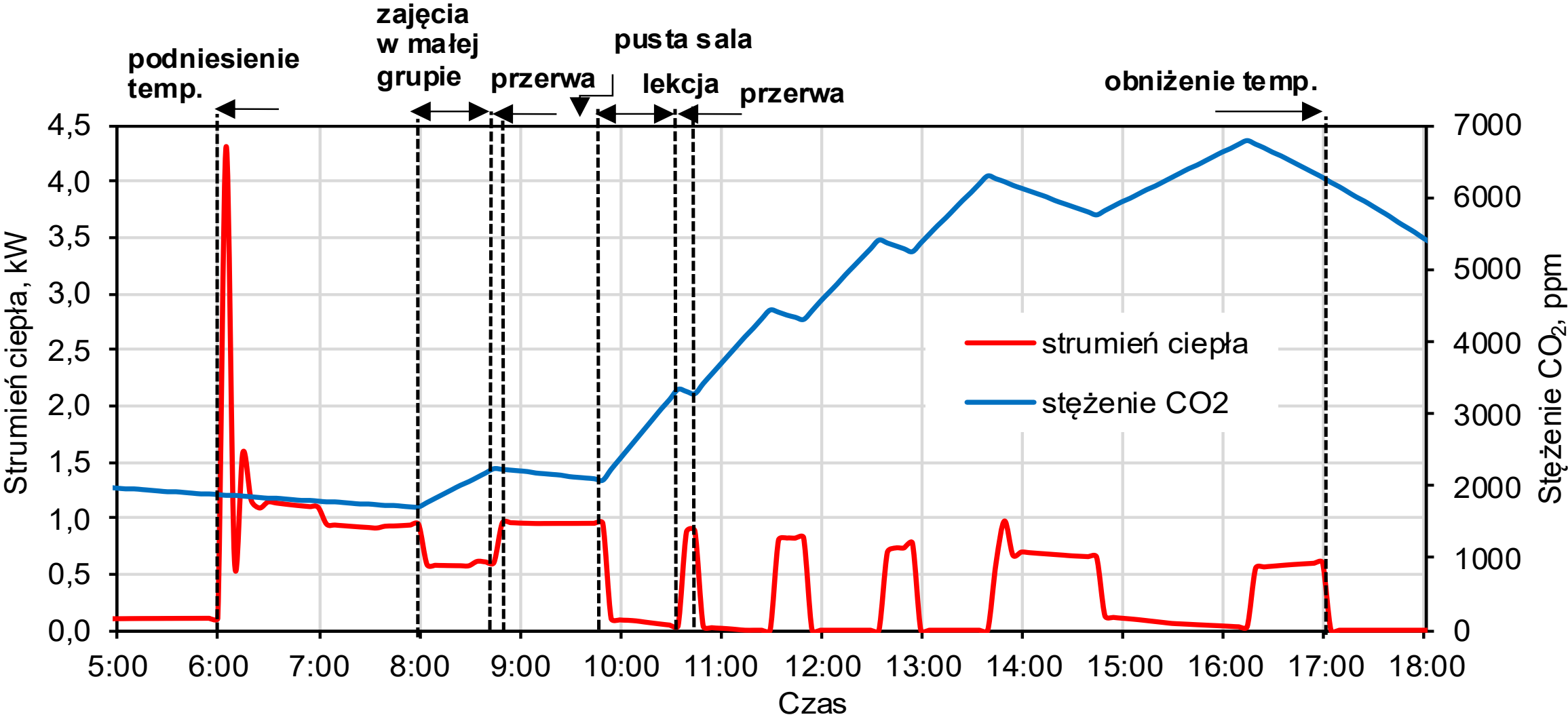

UCZELNIA
BADAWCZA
INICJATYWA DOSKONAŁOŚCI

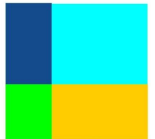
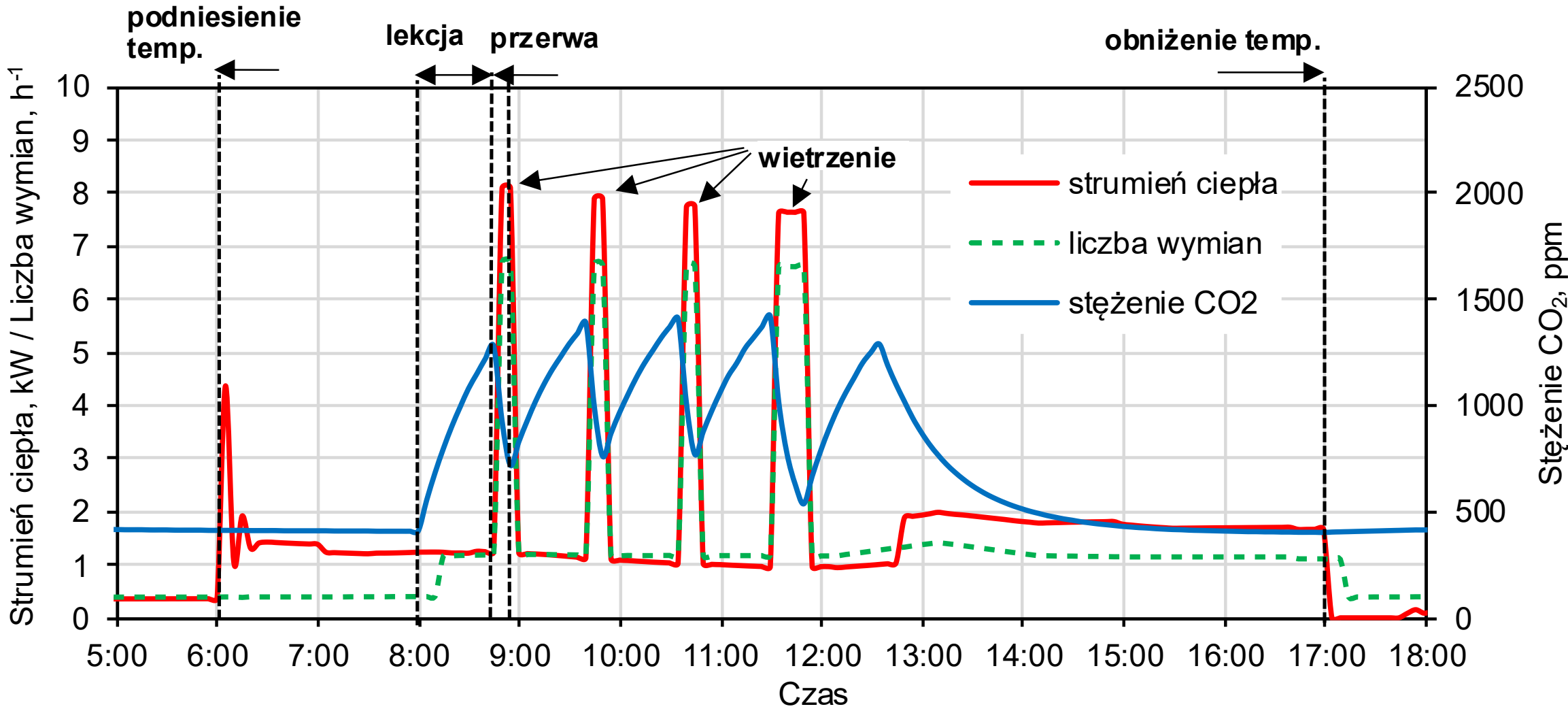

CENTRUM OCHRONY
KLIMATU I ŚRODOWISKA

Okna bardzo szczelne nieotwierane w czasie przerw

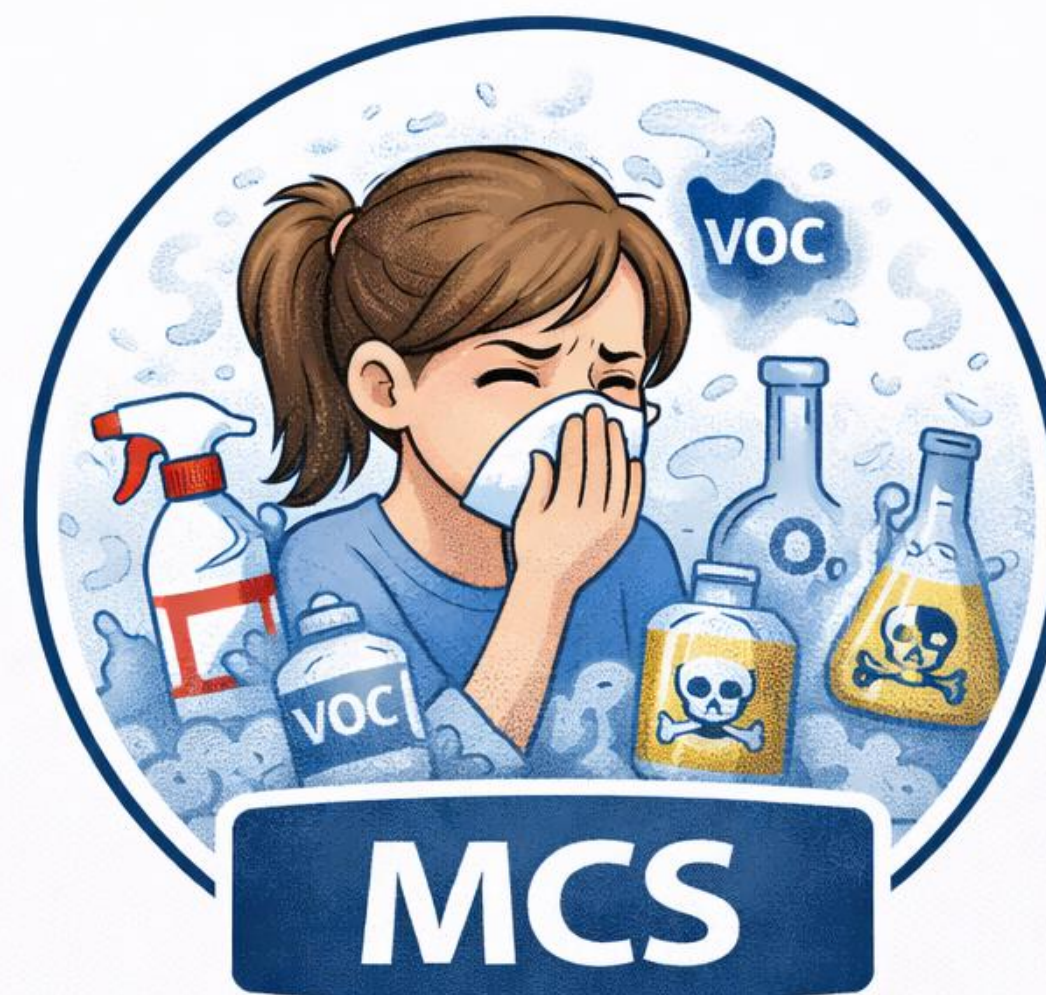
Okna bardzo szczelne, ale wyposażone w dodatkowe nawietrzaki okienne oraz otwierane w czasie przerw

Dolegliwości zdrowotne związane ze środowiskiem budynków

Syndrom chorego budynku
(Sick Building Syndrome)

Wieloczynnikowa nadwrażliwość chemiczna
(Multiple Chemical Sensitivity)

Charakter niespecyficzny objawy pojawiają się podczas przebywania w budynku i ustępują po jego opuszczeniu

Choroby związane z budynkiem
(Building Related Illnesses)

Przyczynę można powiązać z czynnikiem obecnym w budynku (np. mikroorganizmy, pleśnie, bakterie, alergen)

Objawy ze strony oczu

- pieczenie oczu
- zaczerwienienie spojówek
- łzawienie
- uczucie „piasku pod powiekami”

Najczęściej obserwowane objawy zdrowotne

Objawy psychofizyczne

- spadek wydajności pracy lub nauki
- rozdrażnienie
- trudności z utrzymaniem uwagi

Objawy neurologiczne i ogólne

- bóle głowy,
- zmęczenie i senność,
- trudności z koncentracją,
- zawroty głowy,
- ogólne złe samopoczucie.

Objawy ze strony układu oddechowego

- podrażnienie nosa i gardła
- uczucie suchości w gardle
- kaszel
- trudności w oddychaniu
- zaostrzenie objawów astmy lub alergii

Objawy skórne

- suchość skóry
- podrażnienia lub wysypka
- świąd skóry

Badania w śląskich szkołach: poprawa efektywności energetycznej bez modernizacji wentylacji drastycznie obniża jakość powietrza, negatywnie wpływając na zdrowie i koncentrację uczniów.

BEZ MODERNIZACJI

(Budynek Nieszczelny, Lepsza Wymiana Powietrza)

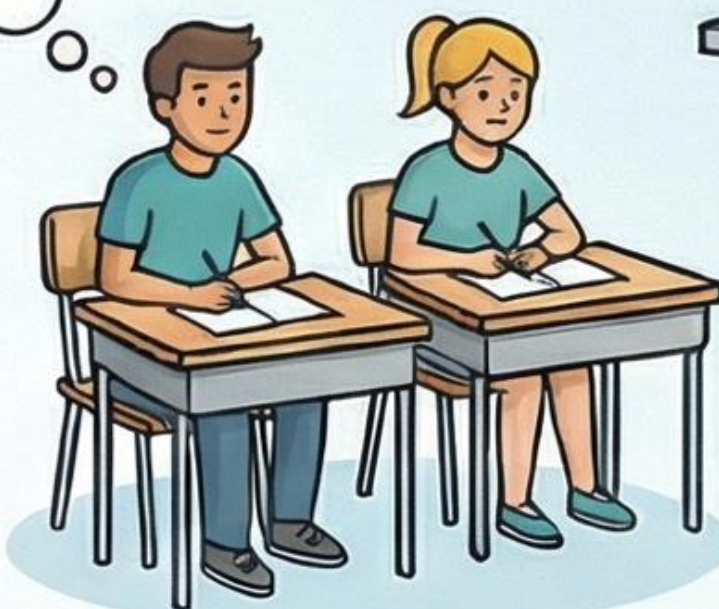
Czas ekspozycji na złą jakość powietrza (IDA 4):

52%

Średnie stężenia CO₂:
< 1000 ppm
(implikowane)

Lepsza koncentracja

SKUTKI WYSOKIEGO STĘŻENIA CO₂ DLA UCZNIĄ

OBNIŻENIE WYDAJNOŚCI NAUKI

Spadek koncentracji o 5%, co odpowiada skutkom niejedzenia śniadania.

WIĘKSZA ABSENCJA CHOROBY

Krótkotrwałe stężenia > 1000 ppm korelują za wzrostem nieobecności o 10-20%.

SYNDROM CHOREGO BUDYNKU

Bóle głowy, senność, ogólne znużenie podczas lekcji.

PO TERMOMODERNIZACJI

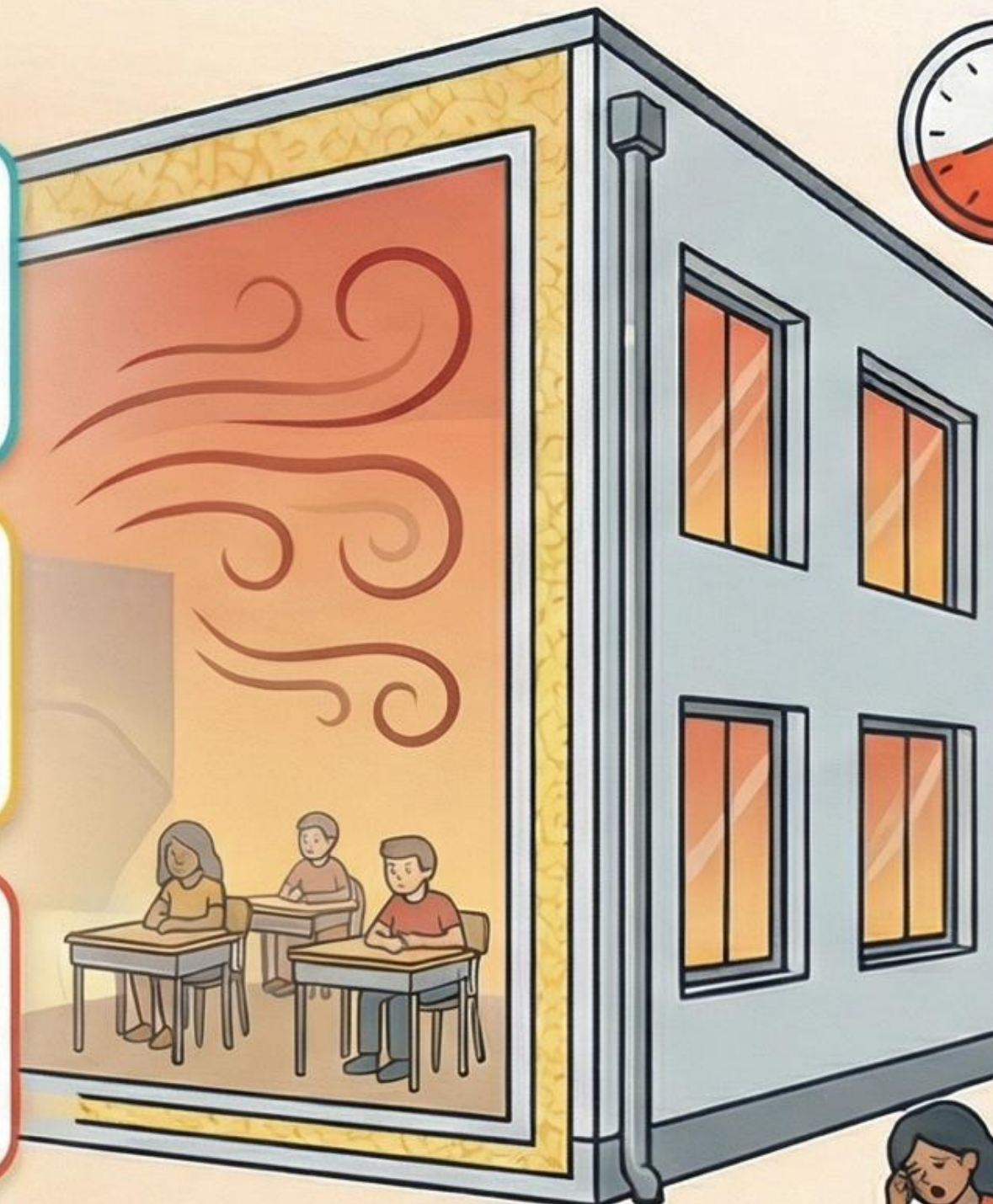
(Budynek Szczelny, Brak Wentylacji Mechanicznej)

Czas ekspozycji na złą jakość powietrza (IDA 4):

70%

Średnie stężenia CO₂:
2146 ppm
(Przekroczenie limitu >2x)

KLASYFIKACJA JAKOŚCI POWIETRZA WEWNĘTRZNEGO (IAQ) WEDŁUG NORMY PN-EN 16798-1:2019

< 550 ppm

IDA 1: WYSOKA

550–800 / 800–1350

IDA 2: ŚREDNIA

IDA 3: UMIARKOWANA

>1350 ppm

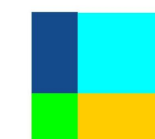
IDA 4: NISKA

Politechnika
Śląska

UCZELNIA
BADAWCZA
INICJATYWA DOSKONAŁOŚCI

CENTRUM OCHRONY
KLIMATU I ŚRODOWISKA

KONTAKT

dr hab. inż. Anna Mainka, prof. PŚ

Katedra Ochrony Powietrza

dr hab. inż. Joanna Ferdyn-Grygierek, prof. PŚ

Katedra Ogrzewnictwa, Wentylacji i Techniki Odpylania
Centrum Ochrony Klimatu i Środowiska

Phone

+48 32 237 10 60

+48 32 237 29 12

E-mail

Anna.Mainka@polsl.pl

Joanna Ferdyn-Grygierek@polsl.pl

Follow us:

facebook.com/polsl

twitter.com/polsl